

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Judicium Ecclesiasticum Seu Decretalium Gregorij IX.
Pont. Max. Liber II.**

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. III. De Foro Competente ratione Contractûs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74990)

alicujus Jurisdictioni subiectus, avocare litem verò etiam, qui subiectus est Jurisdictioni Judicis, coram quo convenitur, sed illuc non bene paratus, & instructus in causa venit.

Ad rationem dubitandi dico, etiam Papam esse Ordinarium cujuscunque loci, quippe qui habet potestatem concurrentem cum quovis Ordinario inferiore.

28 Dub. 2. an etiam Laici in causis Spiritualibus conveniri in Curia Romana possint? *27.* possunt in his æquè, ac Clerici, si ibidem reperiantur, nec causam domum revocandi habeant. Ita Abb. in c. *fin. b. tit. n. 45.* Covar. *præf. qq. c. 5. in princ.* Oliva *p. 3. for. Eccl. q. 25. n. 28.* & novissimè Clariff. P. Schmier *tr. de Judic. c. 3. n. 31.* aliique ab hoc *citt.* Ratio est, quia Summus Pont. in causis Spiritualibus æquè Laicos, ac Clericos sibi obstrictos tenet. Ergo sicut in causis Clericorum quibusvis, ita in causis Laicorum Spiritualibus Curia Romana, tanquam ordinarium Summi Pontificis Tribunal, in prima instantia judicare potest.

Dixi autem in hac, & *num. præc.* resolutione, *Si ibidem reperiantur*: quod benignitati Sedis Apostolicæ tribuendum est, quæ licet etiam de absentium causis in prima instantia cognoscere possit, non tamen vult, & solet, nisi ibidem reperiantur, ne fideles, sive Clerici, sive Laici, nimium graventur, si in locum adeo distans, Judicij subeundi causâ, conferre se tenerentur. Accedit, quia sic magis conservatur Consistorijs inferioribus sua autoritas, & cavetur, ne Pontificia Dicasteria litium multitudine obruantur.

Addidi *Nec causam domum revocandi habeant*: talis est, si, ut *n. præc.* dictum est, in loco domicilij melius instructus esset ad respondendum, qui ita in Curia Romana convenitur. Permittitur autem hæc avocatio solum illi, qui ex justa, & necessaria causa Romæ est: quales sunt, si Episcopus e. g. vel Clericus alius in causa suæ Ecclesiæ velut Legatus ibidem degat, si causâ testimonij dicendi, aut judicandi eò vocatus est,

si causâ appellandi contra sententiam illuc accessit &c. *Gloss. in c. fin. b. tit. in fin. Abb. ibid. n. 46. Pirh. n. 7. Wiest. n. 41.* Et hinc si causâ sit omnino voluntaria, jus revocandi domum non habet, sicut nec facultas illa conceditur casu, quo periculum est in mora, prout est, quando controvertitur de electione Prælati, cujus examen ob detrimentum Ecclesiæ diu differendum non est. Abb. *l. cit. n. ult. in fin.*

Dub. 3. quid intelligatur hic nomine 29 Romæ? *28.* Roma hic non accipienda est materialiter, & pro determinata urbe, quæ eo nomine appellatur, sed pro illo loco, ubi Pontifex residet, sive Romæ sit, sive alius locus; ubicunque enim is residerit, ibi Sedes, & Curia Pontificis erit, cons. etiam Roma, sicut & olim censebatur Roma ibi esse, ubi Romanus fuerat Imperator. Et hinc sicut *Vejos habitante Camillo*, ut canit Lucretius, *illic Roma fuit*, ita etiam tunc, quando Pontifex residebat Avenione, Roma fuit in Gallijs, ac proinde ibidem æquè, ac Romæ nunc, in causis Ecclesiasticis fideles conveniri potuere; nam, ut inquit Catellinus Cotta *rer. memor. in V. Imperat.* ubi persona Pontificis cum legitimo Cardinalium cœtu moratur, ibi Roma representatur.

In controversiam trahi potest, an sicut, ubi Curiam suam habet Pontifex, fideles in causis Ecclesiasticis, ita subditi Imperij conveniri possint etiam in prima instantia, ubi Aulam suam, vel Cameram Imperator habet? Videtur enim probari istud ex communi axiomate, *Ubi Imperator, ibi Roma*, & paritate prædicta. Ita quidem nonnulli; sed si usum hodiernum spectemus, minus convenienter, cum defacto partim Lege, partim conventionem publicam jus primæ instantiæ concessum sit inferioribus Imperij Statibus, nec Aula Cæsareæ, vel Camera Imperiali in subditos Statuum Jurisdictio immediatè, & extra viam appellationis competat. Vide P. Schmier *tr. de Judic. c. 3. n. 29.* & Struvium, Miller, Laurerbach, Stryck. apud hunc *citt.*

§. III.

De Foro Competente Ratione Contractus.

SUMMARIUM.

30. Alter modus sortiendi forum est Contractus.	38. Super Distractu reus conveniendus est in loco Distractus.
31. Hoc sortitur, qui in tali loco contrahit.	39. Super administratione in loco illius geste.
32. Non obstante privilegio, ut non teneatur respondere, vel solvere, nisi in certo loco.	40. Juxta cujus loci Jura, vel consuetudines regulari Contractus debeat?
33. Proceditque hoc etiam de Clericis.	41. Ratione Contractus in loco Contractus regulariter conveniri non potest absens.
34. 35. Et peregrinis, cum distinctione tamen.	42. Exceptiones.
36. Procedit secundo etiam de quasi contractu.	43. Casus, quibus etiam præsens conveniri ibidem nequit,
37. Quamvis agatur ad rescissionem Contractus, vel quasi Contractus.	

44. Ubi conveniendus sit reus, si Contractus impleto destinatus sit alius locus?
 45. 46. 47. An, & quomodo Judex ratione Contractus Jurisdictionem suam exercere valeat

30 **A**lter modus sortiendi Forum est Contractus; nam quisque in eo loco, in quo contraxit, etiam sortitur Forum, ut ibidem conveniri possit ratione illius Contractus. Ita aperte c. *sin. h. tit. c. Romana* 1. §. *contrahentes* 3. eod. in 6. & l. *heres absens* 19. §. *proinde* 2. ff. de *Judic.* quod saluberrime est constitutum ex triplici præcipue capite. 1. Ne Creditores sumptibus, & difficultatibus graventur in adeundo contra debitorem Judice domicilij, quod sæpe à loco Contractus est valde distitum. 2. Quia in loco Contractus facilius constare potest tum de ipso Contractu, tum de solemnitatibus requisitis, quam ibi, ubi domicilium habet debitor advena. 3. Quia contrahens se obligavit tacite, vel expresse ad solvendum in loco Contractus, adeoque etiam ad subeundum ibi Judicium, si non solvatur. König *hic n.* 41. Interim tamen Actori liberum est, ut vel in loco Contractus, vel in loco Domicilij debitorem conveniat; forum namque acquiritur ex Contractu in loco certo non tollit forum Domicilij, sed forum foro accumulatur c. *dilecti* 17. h. tit. l. *heres absens* cit. §. *sin. l. venire* 1. & *duab. sqq. ff. de bon. arb. Judic. possid.* König n. 42.

31 Quæritur 1. quoniam in loco Contractus sortiantur Forum? 2. ratione Contractus sortitur forum, qui in tali loco contraxit: neque interest, quis contraxerit, modò de jure potuerit contrahere. Et hinc forum ratione Contractus à se initi sortitur etiam forensis, & peregrinus, saltem si in loco Contractus moram trahat, vel negotium ibi tractare coepit, vel tabernam, officinam, pergulam, seu tentorium, aut horreum conduxit ad vendendum, ibique distraxit, vel emit, sicut facere mercatores ad nundinas venientes solent; nam non obstant, quòd non sint incolæ, conveniri in loco Contractus possunt l. *heres absens* cit. §. *proinde* 2. Estque perinde, sive per se, sive per inlitorem à se constitutum absens contraxerit; nam ibi conveniri principalis potest, ubi contraxit inlitore ab ipso ad ita contrahendum constitutus §. *sin. Inst. quod cum eo, qui in alien. potest. l. heres absens* cit. §. *apud Labeonem* 3. junct. *Gloss. V. defendere*. Laym. in c. *sin. h. tit. n.* 16. Pirh. *hic n.* 36. Wiest. n. 58.

32 Dub. 1. an doctrina ista procedat etiam in eo, qui privilegium habet, ut non teneatur respondere, vel solvere, nisi in certo loco, v. g. in loco Domicilij? 2. affirmative. Colligitur ex c. *dilecti* 17. h. tit. & c. *volentes* 1. de *privil. in 6.* Ratio est, quia contrahendo in loco se submisisse censetur Judici illius loci, & privilegio renuntiasse.

An procedat hoc etiam de ijs, qui ha-

- in eum, qui in loco contraxit, vel in eo se solutum promissit?
 48. Utrum in Contractibus remissio locum habeat?

bent privilegium Corpore Juris communis clausum, difficultas moveri potest. Videtur tenenda affirmativa. 1. Quia aliàs pupillus, vidua, ac miserabiles personæ, cum habeant privilegium Corpore Juris communis clausum l. *un. C. quand. Imperat.* conveniri in loco Contractus non possent: quod tamen est contra mentem omnium, ut ait Barbof. in l. 2. §. *legatis* ff. de *Judic. n.* 118. 2. Milites quoque habent privilegium in Corpore Juris communis clausum l. *tam collatores* 18. princ. C. de *re militar. & l. magisterie* 6. C. de *Jurisd. omn. Judic.* & tamen in loco Contractus conveniri possunt l. *siquis* 29. C. de *part.* 3. Id probat l. *interdum* 36. §. *Senator* 1. ff. de *Judic.* ubi de Senatore dicitur, quòd actionem excipere debeat, si negotijs alienis se intulit in Provincia.

Sed dicendum, eos, qui hujusmodi privilegium Corpore Juris communis clausum habent, hoc loco pro exceptis habendos. Ita communis DD. teste P. Friderich de *for. compet. n.* 169.

Neque contrarium probant Argumenta allata. Ad 1. l. *un. cit.* solum dicitur, quòd pupilli, & miserabiles personæ ad Imperatoris Tribunal trahi nequeant, alios verò ipsi trahere eò possunt; non verò absolutum fori privilegium ipsis conceditur. Ad 2. l. 18. cit. sermo non est de omnibus militibus, sed solum de constitutis in Oriente. l. 6. autem Magistris militum datur potestas cognoscendi de causis militum, non tamen cum exclusione aliorum Judicum. Ad 3. l. 36. ff. de *Judic.* sermo est de Senatore, non verò de personis habentibus privilegium in Corpore Juris communis clausum, ut non nisi coram certo Judice conveniri possint.

Dub. 2. an hoc procedat etiam de Clericis? Videtur non procedere; nam Clericus sine licentia proprii Episcopi in se prorogare nequit Jurisdictionem alienam, etiam Ecclesiastici Judicis c. *significasti* 18. h. tit.

Sed respondendum adhuc est affirmative, modò sit Judex Ecclesiasticus, coram quo Clericus convenitur ratione Contractus. Colligitur ex c. *dilecti* 17. h. tit. & docet ibidem *Gloss. V. certo loco*, Abb. n. 4. Pirh. *hic n.* 46. & *sqq.* König n. 35. Wiest. n. 48. quos sequuntur P. Friderich de *for. compet. n.* 168. & P. Schmier. de *Judic. c. 3. n.* 75.

Neque obstat ratio dubitandi allata in oppositum; nam etsi Clericus sine licentia Episcopi sui expresse in se prorogare Jurisdictionem Judicis non sui nequeat, potest tamen tacite, sive ipso facto, sc. certo, eoque alieno loco contrahendo, aut eò destinando promissam solutionem; nam eo casu subicitur Jurisdictioni Judicis alieni, idque non

non merè voluntate propria, sed ex dispositione, & assistentia Juris, hoc casu prorogationi tacite majorem vim tribuentis, quam expressa.

34 Dub. 3. quando peregrini forum fortiantur in loco, ubi contraxerunt? *¶* cum distinctione: Vel enim in loco Contractus moram aliquam trahunt, vel statim iterum recessuri sunt. *Si primum*, patet ex dictis n. 31. quod forum fortiantur ratione Contractus, & est recepta DD. sententia teste P. Wiest. *hic n. 49.* Ratio est, quia hoc ipso tacite promississe censetur, se ibi soluturum, vel responsum, ubi moram longiorem trahit, & officinam, tabernam, pergulam conduxit. *Si secundum*, iterum distinguendum est: Vel enim, qui cum illis contrahunt, sciunt eos brevi discessuros, vel nesciunt. *Si hoc nesciunt*, ratione Contractus convenire eos possunt in loco Contractus, ut colligitur ex l. *heres absens* 19. §. *proinde* 2. ff. *de Judic.* & notant Abb. *in c. fin. h. tit. n. 33.* Franc. *in c. 1. §. 2. n. 5. h. tit. in 6. Barbol. in l. heres absens, §. proinde cit. n. 96.* Oliva p. 3. *for. Eccl. q. 22. n. 36.* Pirh. *hic n. 36.* Engl. n. 22. Wiest. n. 58. & ratio est, quia probabilis ignorantia contrahentis cum viatore non debet ipsi obesse, & Viator fuit in culpa, non manifestando conditionem personæ suæ ei, cum quo contraxit. *Si verò sciunt, eos statim discessuros*, ratione solius Contractus in loco celebrati Contractus convenire eosdem non possunt, sed regulariter convenire illos debent in loco domicilij sui, ut rectè advertit Gloss. *in c. 1. V. respondere h. tit. in 6. Barbol. in §. proinde cit. n. 94.* Oliva l. *cit. n. 56.* cum alijs supra relatis, & statuitur §. *proinde cit.* ubi etiam additur ratio, *quia durissimum foret, quotquot locis quis navigans, vel iter faciens delatus est, tot locis se defendere.* Addidi regulariter; nam ulterius

35 Dub. 4. quibus casibus Viator, etiam sine mora transiens, ratione Contractus in loco Contractus conveniri possit etiam ab eo, qui scivit illum peregrinum esse, & brevi discessurum? *¶* casus ejusmodi complures sunt, quos enumerant præter alios Pirh. *hic n. 36.* Engl. n. 22. Wiest. n. 58. Et 1. quidem si inter contrahentes ita convenit; quia voluntas contrahentium dat Legem Contractibus. Et talem fuisse contrahentium mentem præsumitur in dubio, nisi aliud appareat ex circumstantijs. Franc. *in c. 1. cit. §. nec etiam n. 4.* 2. Si ita loci consuetudo postulet, ut qui in foro, vel taberna pretium pro merce, vel mercem pro pretio obtulit, ei merx, aut pretium statim tradatur; quia consuetudo hujusmodi pro lege est observanda. 3. Si agatur de ijs, quæ in ipso Contractu mox implenda sunt, ut si accepto pretio, venditor equum emptori non velit tradere; rectè enim per Judicem loci Contractus compellatur, ne rem alienam auferat.

4. Si is, qui tanquam viator contraxit, ex post facto iterum ad locum Contractus revertatur, moramque ibidem trahat; quia tunc non amplius pugnat ratio, propter quam ejusmodi peregrinus aliàs forum non fortitur in loco Contractus, quippe qui tali casu à suscepto itinere per conventionem coram Judice loci Contractus non impeditur, ut adeo, ratione exceptionis cessante, vim suam habeat regula universalis, quod contrahentes forum fortiantur in loco Contractus. 5. Denique si peregrinus, qui contraxit, de fuga, vel alia fraude suspectus sit; tunc enim in loco Contractus conveniri, & ad solvendum, vel satisfaciendum cogi potest. Et hinc etiam, si peregrinus in equo tuo transeat, quem tibi repetenti reddere non vult, potes eum cogere ad satisfaciendum, quod se sistere velit in loco domicilij sui, alioquin equus sequestrabitur, ut cum Baldo tradit Felin. *in c. fin. h. tit. n. 20.*

36 Quæritur 2. ratione qualis Contractus forum fortiantur contrahens in loco Contractus? *¶* fortitur forum ratione Contractus non tantum proprie dicti, sed etiam ratione quasi Contractus, & cujuscumque conventionis, ex qua oritur obligatio; nam Contractus nomen hic non sumitur strictè, prout tantum significat conventionem ultro, citroque obligatoriam, sed latè, prout etiam tutelam, curatellam, negotiorum gestionem, & quemcumque alium actum, quo obligatio per te, vel per alium contrahitur, comprehendit l. *heres absens* 19. §. *si quis tutelam* 1. ff. *de Judic.* Gloss. *ibid. V. obligetur.* Gloss. *in c. fin. V. seu contractus h. tit.* Abb. *ibid. n. 29.* Felin. n. 17. Oliva p. 3. *for. Eccl. q. 22. n. 20.* Pirh. *hic n. 41.* König n. 37. Wiest. n. 42. & novissime P. Friderich *de for. compet. n. 170.* Idque verum est non tantum quoad obligationem principalem ex contractu vel quasi contractu ortam, sed etiam quoad obligationem secundariam, puta quoad damnam, & interesse propter moram debitoris suo tempore non solventis; nam ratione utriusque obligationis contrahens conveniri potest in loco Contractus, ut rectè Abb. *in c. dilecti* 17. h. tit. n. 6. Felin. *in c. fin. cit. n. 19.* Barbol. *in §. proinde cit. n. 7.* Oliva q. 22. *cit. u. 5.* Wiest. *hic n. 43.* P. Friderich l. *cit.* & alij apud istos.

37 Dub. 1. an etiam ad rescissionem, & annulationem Contractus in loco Contractus celebrati conveniri contrahens possit? Tres sunt sententiæ. Prima putat ad resolutionem Contractus conveniendum contrahentem, non in loco celebrati Contractus, sed in loco Domicilij. Ita Bald. *in l. quoniam* 3. C. *ubi, §. apud quem cognit.* Decius *in rubrica de Judic. n. 2.* Cald. *Peregr. in l. si curatorem* 3. V. *implorandum n. 30.* C. *de in integr. restit.* Tiraquel. l. 1. *retract.* §. 8. Gloss. 52. n. 2. Gutier. l. 1. *qq. can. c. 24. n. 9.* Fundantur textu l. *quo-*

l. quoniam cit. ubi statuitur, restitutionem minoris adversus contractum petendam esse apud Judicem Domicilij rei conventi.

Secunda sententia existimat eundem ad rescissionem Contractus conveniri posse etiam in loco Contractus celebrati, si ibi inveniatur. Ita Ant. de Butr. in c. fin. h. tit. n. 12. Felin. ibid. n. 24. in fin. Curt. Jun. in rubr. C. de edend. n. 16. Covar. l. 1. var. cap. 4. n. 1. Coler. de process. execut. p. 2. c. 1. n. 24. § 44. Gratian. Discept. for. tom. 1. c. 4. n. 22. Prænob. D. de Ballis 50. Decis. Justin. decis. 4. n. 6. & alij apud Oliv. p. 3. for. Eccl. q. 22. n. 8. Sumunt ex *l. in contractibus 14. §. fin. C. de non num. pecun.* ubi dicitur, exceptionem non numeratæ pecuniæ, quæ contra mutui contractum opponitur, & ex se ad ejusdem rescissionem tendit, opponi posse in locis, in quibus contractus est factus.

Tertia sententia, eaque meo Judicio retinenda cum Barbol. in *l. heres absens 19. §. proinde 2. ff. de Judic. n. 24. §. seqq.* Oliva *l. cit. n. 9.* Wiest. *hic n. 46. §. duob. seqq.* utitur distinctione: Vel enim Contractus jam est ex utraque parte perfectus, vel ita perfectus non est. Si Contractus ex utraque parte perfectus est, nec vitio aliquo intrinseco laborat, sed rescitio ejus petatur ex qualitate aliqua extrinseca, locus est *l. quoniam cit.* & Contractus rescitio petenda est a Judice Domicilij rei conventi, non à Judice loci, ubi celebratus Contractus est, licet ibi inveniatur reus. Ratio est, quia plene perfectio utrinque Contractu, sublata jam est actio ex eo orta *Inst. princ. quib. mod. obli. tollit.* Ergo etiam sublatum est forum, ratione Contractus ad ejus implementum constitutum à Jure. *Reg. cum principalis 173. ff. & reg. accessorium 42. in 6.* At si Contractus aut nondum perfectus est ex utraque parte, aut laboravit vitio quodam intrinseco, e.g. usurariæ iniquitatis, agi ad rescissionem, & nullitatis declarationem contra reum etiam in loco celebrati Contractus, si ibi inveniatur, potest: & hoc non verò plus probat *l. in contractibus cit.* quia qui opponit exceptionem de non numerata pecunia, aperte asserit Contractum ex una parte non esse impletum. Ratio est, quia hoc casu actio, quæ ex Contractu oritur, nondum sublata est. Igitur nihil obstat, quo minus reus conveniatur in loco Contractus.

Dub. 2. in quo loco conveniri Reus debeat super Distractu, seu super Contractus resolutione non faciendâ, sed factâ? R. conveniri debet in loco distractus, seu ibi, ubi resolutus, seu rescissus contractus est. Ita post Castr. Alex. Butr. & alios sentit Tiraquell. in *Leg. comub. gloss. 5. §. 8.* Barbol. in *l. heres absens 19. §. proinde 2. ff. de Judic. n. 12.* Everhard. *Topic. in loc. à contract. ad distract. n. 3.* Ummius ad *Process. Judic. D. 4. n. 7.* Oliva p. 3. for. Eccl. q. 22. n. 7.

König *hic n. 37.* Wiest. *n. 44.* & novissimè P. Friderich *tr. de for. compet. n. 171.* Sumitur ex *§. proinde cit.* ibi, *Si conduxit, ibique distractit*, & *l. qui loco certo 27. ff. de condit. indebit.* Ratio est, quia ubi par ratio est, appellatione Contractus venit etiam Distractus arg. *l. Labeo 19. ff. de V. S. & iisdem Regulis*, quibus Contractus, etiam Distractus continetur *l. Pomponius 13. §. preterea 2. ff. de acquir. vel amitt. possess.* nec immeritò; nam etiam Distractus mutuo consensu factus conventionem, & obligationem includit. ubi autem conventio fit, & obligatio contrahitur, ibi conveniri quis potest, ut hæcenus dictum est. Ergo &c.

Dub. 3. ubi quis fortiatum Forum, & conveniri valeat ratione Administrationis? *Certum est*, eum, qui ejusmodi Administrationem gessit, conveniri posse in loco, ubi hæc gesta sunt, si in eo reperiat. Patet ex *n. 36.* nam Administrator Contractu, vel quasi Contractu adstringitur illi, cujus res administrat.

Dubium procedit de casu, quo absens est is, qui Administrationem gessit; in quo dubio Barbol. in *l. heres absens 19. §. siquis 1. ff. de Judic. a n. 68.* distinguit inter Administrationem publicam, & privatam. Ratione Administrationis publicæ concedit etiam absentem compelli posse ad comparendum in loco Administrationis gestæ, & coram Judice, sub quo officium gessit, respondendum ob claros textus *l. eum qui 1. & l. seq. C. ubi de ratiocin. ag. oport.* At ratione Administrationis privatæ negat, ea ductus ratione, quia ut *infra n. 41.* dictum, & ex *c. Romana 1. §. contrabentes h. tit. in 6.* constat, nemo conveniri potest in loco Contractus præcisè ratione Contractus, si ibi non reperiat.

Sed melius sine discrimine tenetur affirmativa sententia, quàm etiam defendunt Abb. in *c. fin. h. tit. n. 37.* Joan. Monach. *hic n. 23.* Franc. in *§. contrabentes cit. n. 9. §. quarto.* Covar. *pract. qq. c. 10. n. 4. §. quarto.* Oliva p. 3. for. Eccl. q. 22. n. 32. in fin. Pirh. *hic n. 40.* Wiest. *n. 59.* juxta quos tam ratione Administrationis publicæ, quàm ratione privatæ, e.g. tutelæ, reus etiam absens in loco illius gestæ conveniri, & ad hunc remitti potest. Sumitur 1. ex generalitate Rubricæ *cit.* quæ est: *Ubi de ratiocinijs tam publicis, quàm privatis agi oportet.* 2. Idipsum indicant verba *l. eum qui cit.* ibi: *Qui aliena negotia sive ex tutela, sive ex quocunque alio titulo administravit &c.* 3. Idem probat ratio *l. fin. C. eod.* quia in Administrationis gestæ loco *instructio sufficiens, & nota testimonia, & verissima possunt documenta præstari*: quæ ratio procedit tam in administratione publica, quàm in privata. Ex quo cadit ratio allata in oppositum.

Dub. 4. juxta cujus loci Jura, vel 40 Consuetudines regulari Contractus debeat, si hæc in loco Contractus celebrati sint diversa

versa à loco Domicilij, vel illo, in quo solutio promissa est, & actio instituitur? *xy.* distinguendo: Vel enim sermo est de litis, & Judicij ordinatione, vel de causa decisione. Si primum, communis omnium est sententia, observandas consuetudines, & Leges fori, ubi agitur causa, ut notat Abb. in c. quod Clericis 9. h. tit. n. 10. & colligitur ex l. testium 3. in fin. ff. de testib. conf. si Civis Augustanus, qui Norimbergæ contraxit, ad implendum contractum conveniatur Augustæ in loco Domicilij sui, processus instituendus erit secundum Jura, & Stylum Curie Augustanæ. Si secundum, locus contractus inspiciendus est, & quia contractus subjacet Legibus loci, in quo fit, ex istis colligendum, an & quatenus validus, & obligatorius sit, ut iterum monet Abb. l. cit. n. 11. & cum eo Pirh. hic n. 43.

Proceditque hoc non tantum in ijs, quæ pertinent ad solennitatem, & substantiam Contractus, ut pronuntiari possit, an validus sit; sed etiam in probatorijs Contractus: & hinc si in casu dato Norimbergæ, ubi Contractus celebratus ponitur, statutum sit, ut Contractus probetur tribus, aut quatuor testibus, totidem testes adhiberi ad eum probandum debent, etiamsi Augustæ, ubi lis ventilatur, duo sufficerent; quia id tendit ad decisionem causæ.

Excipitur tamen Contractus Dotis, quam mulier repetere debet in Domicilio mariti, ubi is degit, & juxta ejus Domicilij Jura; non ubi promissio facta, vel dotale instrumentum conscriptum est l. exigere 65. ff. de Judic. nisi aliter conventum fuerit l. heres absens 19. §. proinde 2. ff. eod. Et hinc si in Domicilio mariti statutum sit, ut soluto matrimonio Conjux superstes dimidiam partem, vel etiam totam dotis, aut donationis propter nuptias lucretur, id verò non obtineat in loco Contractus, tunc superstes Conjux eam lucrabitur. Bartol. in l. exigere cit. n. 1. Pirh. l. cit.

⁴¹ Quaritur 3. an universim in loco Contractus conveniri contrahens possit? *xy.* posse, si ibi inveniatur, nec aliter conventum inter contrahentes, vel per Leges locorum particulares statutum sit. Proceditque hoc 1. etsi contrahens contractum initum alibi confirmaverit; nam adhuc conveniri debet in loco Contractus, ut rectè notat Gaill. l. 2. obs. 1. n. 4. Pirh. hic n. 41. & ratio est, quia confirmatio in forma communi facta nihil innovat. Procedit 2. etsi instrumentum Contractus confectum sit alibi arg. l. exigere 65. ff. de Judic. & l. non figura 38. ff. de O. & A. nisi ut Contractus in scriptis fieret, placuisse probetur; tunc enim Contractus prius perfectus non censetur, neque aliquid operatur, quam per Notarium Instrumentum expeditum, & partibus absolutum fuerit princ. v. in ijs autem Inst. de empt. & vendit. König hic n. 36. Schamb. n. 20.

Dixi 1. si ibi inveniatur; nemo enim regulariter in loco Contractus conveniri potest, nisi ibi reperitur, ut patet ex c. Romana 1. §. contrahentes 3. h. tit. in 6. l. heres absens 19. princ. ff. de Judic. Dixi 2. nec aliter conventum sit; nam Contractus ex conventionem legem accipiunt reg. Contractus 85. in 6. Dixi 3. & per Leges locorum particulares statutum sit; nam hæc Juri communi derogant. Hinc diversa solvenda sunt dubia.

Dub. 1. quando in loco Contractus ratione Contractus possit conveniri absens? *xy.* à DD. varios enumerari casus. Et 1. quidem, si locus Contractus sit simul domicilij; quia tunc Judex loci procedere contra absentem potest, tanquam contra subditum ratione Domicilij, quod perspicuum est semper ipsi permillum esse. 2. Si ibi se responsurum promisit, simulque foro Domicilij expressè renuntiavit. Gloss. in l. 1. ff. si quis in jus vocat. non jer. quam celebratum esse, & omnes eam secutos ait Covar. pract. qq. c. 10. n. 5. & usu Judiciorum servari testatur Gutier. p. 3. de Juram. confirm. c. 16. n. 4. 3. Si agatur de reddenda ratione administrationis juxta dicta n. 38. 4. Si cum defuncto ratione Contractus coram Judice loci Contractus lis jam contestata est; nam hujus heres, si ita velit pars adverte, tenebitur ibidem Processum reassumere, & continuare, tamen ibi non reperitur l. si is 34. ff. de Judic. quia per contestationem litis perpetuatur Jurisdictio Judicis aditi l. si is cit. & l. ubi acceptum 30. ff. eod. nec hæredis causa potior, aut melior esse debet, quam defuncti l. hæredem. 59. ff. de R. J. 5. Si Reus conventus sit Studiotus, & is, relictus in loco Academiae debitis, discessit insalutato hospite, nec cautionem, nec suppellectilem relinquendo, unde Creditoribus satisfiat; nam isti à Rectore Magnifico citari possunt, ubicunque locorum sint, ut rectè advertunt Zas. in l. ult. ff. de Jurisd. Matth. Stephan. p. 1. de Jurisd. c. 29. n. 33. Haun. tom. 5. de Just. tr. 1. n. 358. eo quòd, dum immatriculatur, promittant, quòd se iistere velint, quando citantur à Creditoribus, vel Rectore.

Dub. 2. quando contrahens etiam præsens in loco Contractus conveniri nequeat? *xy.* ex dictis n. 41. patet, triplicem esse casum, quo conveniri ibidem nequit. 1. Si ita conventum sit inter contrahentes, ne in loco Contractus se invicem convenirent super implemento Contractus; nam Forum Contractus constitutum est in favorem contrahentium, cui proin renuntiare possunt. 2. Si debitor sit Advena, & dum v. g. emit, statim ex loco est recessurus, idque venditor novit, ut dictum est n. 34. censetur enim tunc, si pretium non statim exspectat, vel petit, fidem emptoris sequi, nec solutionem hic petere l. heres absens 19. §. proinde. 2. ff. de

de *Judic.* & ibi Gloss. Bart. Castr. Fulgos. & alij. 3. Si aliter statutum sit Legibus locorum particularibus. Ita Illustr. D. Baro Schmid *ad tit. 19. à 10.* & Præn. D. de Bassis *Semcent. 1. contr. 29. à n. 2.* docent, de Jure Bavarico nullum subditum Provinciale habere facultatem alium subditum extra locum Domicilij conveniendi: quod colligunt ex allegato Jure Bavarico *a. 10. cit.* ubi statuitur, ut nullus subditus Provincialis alterum arresto gravari faciat in publicis nundinis, aut urbibus, & oppidis, ubi neuter eorum civis est, sed ut ad Judicem suum ordinarium remittantur; nam Judex loci Contractus Jurisdictionem in personam, & res advena exercere nequit, nisi per Arrestum, detentionem, manus injectionem, & captionem pignorum; hoc autem de Jure Bavarico juxta *art. cit.* fieri non potest. Ergo neque actio cum effectu intentari hoc Jure coram Judice loci Contractus potest.

Excipitur tamen triplex casus, quo subditus Provincialis extra locum Domicilij sui conveniri potest. 1. Si ibi, ubi intentatur actio, bona possidet, quæ Actori expressè, vel tacitè Hypothecata sunt. Ita statuitur *tit. 11. a. 1. der Land, Recht / & tit. 3. a. 1. des Hand, Proceß,* consequenter *ad l. fin. C. ubi in rem actio. l. si prædium. 16. C. de præd. Et al. reb. min. & c. fin. h. tit.* juxta quos textus actio realis instituitur coram Judice loci, ubi res sita est. 2. Siquis certo loco promissit se soluturum; tunc enim in loco, in quem condixit solutionem, conveniri potest, & per detentionem, ac Arrestum ad solutionem compelli, ut expressè habetur *cit. tit. 19. a. 10.* 3. Si quæpiam Civitas, aut Oppidum detinendi, vel arrestandi facultatem ex antiqua consuetudine habeat *cit. tit. 19. a. 7.* qualis consuetudo vigere dicitur Monachij, & Landshuti. Vide B. Friderich *tr. de for. compet. n. 173. & seqq.*

44 Dub. 3. ubi conveniri reus ratione Contractus possit, si Contractus implemento, seu solutioni de contrahentium consensu mutuo destinatus est alius locus? R. cum distinctione: Vel enim solutioni, & implemento Contractus destinatus est locus certus, vel incertus. Si primum, reus fortitur forum non in loco celebrati Contractus, sed ibi, ubi se soluturum promissit, conf. etiam ibi conveniri debet, vel in loco Domicilij pro Actoris arbitrio, prout habetur *l. heres absens 19. §. fin. ff. de Judic. l. aut ibi 3. & ibi Zaf. n. 6. ff. de reb. auct. Judic. possid. l. contraxisse 21. ff. de O. Et A.* ubi datur ratio; quia contraxisse unusquisque in eo loco intelligitur, in quo, ut solveret, se obligavit. Si secundum, attendendus est modus incertitudinis; nam multipliciter promissio hujusmodi incerta fieri potest.

Et 1. quidem, qui promissit se soluturum, vel responsum, ubicunque ipse inventus fuerit, solutionem Creditor petere,

& convenire debitorem potest, in quocunque loco debitorem invenerit, modò locus ille idoneus fuerit, ut contra Bartol. *in l. 18. ff. de Jurisd. n. 4.* docent Ant. de Butr. *in c. 1. de Judic. n. 13.* Decius *in l. cit. n. 3.* Abb. *in c. cit. n. 22.* Wiest. *hic n. 55.* & novissime P. Friderich *tr. de for. compet. n. 191.* Ratio est, quia Contractus ex intentione contrahentium legem accipiunt juxta *Reg. 85. in 6.* poterat autem promissor se obligare ad solvendum, vel respondendum, ubicunque repertus fuerit. Igitur si ita velit se obligare, obligabitur. Addidi autem, modò locus idoneus fuerit; quia aliter non censetur se obligare, quàm quo modo non nimis grave est ipsi promissionem exequi: ita autem grave eidem foret, si ab ipso peteretur solutio, aut alia Contractus impletio in loco remotissimo &c.

2. Qui promissit se soluturum, ubicunque Creditor voluerit, conveniri ad Contractus implementum, & solutionem præstandam potest ubivis locorum, ubi à Creditore inventus fuerit ex eadem ratione, modò locus ille idoneus, ac tutus fuerit; nam si idoneus, ac tutus non foret v. g. ob pestem grassantem, in eo respondere non teneretur. Decius *l. cit. n. 23.* Abb. *n. 22. cit. in fin.* Barbof. *in l. 19. §. 1. ff. de Judic. n. 144.* Oliva *p. 3. for. Eccl. q. 22. n. 43.* Wiest. *n. 55. cit.* Friderich *l. cit. n. 192.* & alij apud istos.

3. Qui promissit se soluturum, vel responsum Viennæ, vel Augustæ, apposita clausula generali, *Et ubicunque Creditori placuerit,* conveniri potest non tantum in locis expressis, sc. Viennæ, & Augustæ, sed in alijs quoque non multo remotioribus; quia clausula generalis adjecta casibus in specie expressis interpretationem accipit à specificatis *arg. l. fin. §. fin. ff. de tritic. vin. Et c. Jason in l. si convenerit cit. n. 44.* Abb. *in c. 1. cit. n. 22.* Ripa *ibid. n. 71.* Oliva *n. 44.* Wiest. *n. 56.* & novissime P. Friderich *l. cit. n. 193.* & P. Schmier *tr. de judic. c. 3. n. 100.*

4. Qui promissit se soluturum Monachij, & Ingolstadij, ab eo solutio peti in utroque loco potest, non tamen utrobique summa integra, sed media pars in uno loco, media in altero; nam, ut *Jctus in l. arbitraria 2. §. si quis 4. ff. de eo, quod cert. loc. Et c. ait, si quis stipulatur Ephefi, aut Capua, hoc ait, ut Ephefi partem, Et Capua partem petat;* cum natura copulæ sit æqualiter distribuere copulata *l. reos 11. §. cum tabulis 1. ff. de duobus reis constituend. Socin. in c. dilecti h. tit. n. 29.* Abb. *l. cit.* Ripa *n. 69.* Friderich *n. 194.* Schmier *n. 95.*

5. Denique, qui promissit se soluturum, vel responsum disjunctivè Monachij, vel Ingolstadij, solutionem facere potest, ubi ipse voluerit; conveniri autem potest, ubi voluerit Actor, & quidem ad integram summam, cum utrobique contraxisse censendus

45 *du* sit *l. contraxisse* 21. ff. de O. & A. Socin. l. cit. n. 28. Zanger. de except. c. 1. p. 2. n. 134. Brunnem. in l. arbitraria cit. n. 2. § 9. Friderich n. 195. Schmier n. 96. & alij apud istos.

Quæritur 4. an, & quomodo Judex ratione Contractûs Jurisdictionem suam exercere valeat in eum, qui in loco contraxit, vel in eo se soluturum expressè, vel tacitè promisit? Procedit quæstio de peregrino, seu illo, qui extra locum domicilij sui contraxit; nam si quis contrahat in loco Domicilij, vel ibi ratione Contractûs alibi celebrati conveniatur, adversus eundem, tanquam inquilinum, & subditum, agi coram Judice Domicilij potest, ubicunque is fuerit. De peregrinis autem respondendum est cum distinctione: Vel enim reus peregrinus in loco, ubi contraxit, vel promisit se soluturum, reperitur, vel non reperitur.

Si primum, quamdiu in loco reperitur, Jurisdictionem suam Judex exercere potest in ipsam ejus personam, eam per citationem in jus vocando, & vocatam ad comparendum opportunis remedijs compellendo. *dilecti* 17. h. tit. & c. Romana 1. §. *contrahentes* 3. eod. in 6. Abb. in c. fin. h. tit. n. 36. Franc. in §. cit. n. 1. Covar. l. 1. var. c. 4. n. 1. Oliva p. 3. for. Eccl. q. 22. n. 23. Engl. hic n. 23. König n. 38. Pirh. n. 38. Wiest. n. 50. & novissimè P. Friderich tr. de for. compet. n. 198. & P. Schmier tr. de judic. c. 2. n. 35. §. sqq. Ratio est, quia ratione Contractûs sortitur forum, & loci Magistratui sit subditus, saltem, dum in eo existit. Hinc si contumaciter se absintet, & causæ qualitas ita exigat, vel permittat, capi quoque, & incarcerari potest: imò in ijs causis, ubi litis contestatione opus non est, si de Jure Actoris liquet, etiam super negotio principali condemnari c. fin. §. ult. ut lit. non contest. l. *properandum* 13. §. *sin autem* 3. ff. de judic. Abb. n. 36. cit. Engl. hic n. 24. Schambog. n. 20. & alij supra allegati.

46 *Si secundum*, & reus ex territorio, vel Diocesi, in qua contraxit, excessit, & dum in loco Contractûs extitit, à Judice loci Contractûs præventus non fuit, distinguendum est denuo, an hujusmodi reus in loco Contractûs habeat bona aliqua, vel nulla habeat. Si habet ibidem bona aliqua, citari à Judice loci Contractûs potest; non quidem ad eum effectum, ut si non compareat, excommunicari, aut in principali negotio procedi possit; quia postquam ex territorio ejus egressus est, desinit esse subditus illius: sed sub comminatione immittendi Actorem in possessionem bonorum, quæ ibi habet, nisi compareat, vel Actori satisfaciatur, aut cautionem idoneam præstet de exhibenda satisfactione. Et hanc immisionem ad petitionem Actoris reipsa facere eidem Judici permissum erit in casu contumaciæ, ut sic credio affectus reus contumaciam deponat, & compareat ad

respondendum, prout sumitur ex c. fin. §. ult. ut lit. non contest. c. Romana 1. §. *contrahentes* 3. h. tit. in 6. & notat Franc. ibid. à n. 1. Abb. n. 36. cit. Covar. pract. qq. c. 10. n. 4. in princ. Zoëf. hic n. 7. Pirh. n. 38. Engl. n. 24. Schamb. n. 20. König n. 39. Wiest. n. 51. & novissimè P. Friderich tr. de for. compet. n. 200.

Quod si bona in loco Contractûs nulla habeat, tertia distinctio est adhibenda, & videndum, an alibi bona aliqua habeat, an verò neque alibi aliqua habeat. *Si prius*, Judex loci Contractûs, vel solutionis promissæ per Litteras Requisitionales, ad Judicem Domicilij datas, citare quidem eundem, & si contumaciter non compareat, ad petitionem Actoris decernere immisionem ejusdem in bona debitoris potest, pro actuali tamen immisione in illa faciendi Judicem Domicilij, vel alterius loci, in quo sita sunt bona illa; debet requirere §. *contrahentes* cit. in fin. Abb. n. 36. cit. Covar. n. 4. cit. in fin. Zoëf. hic n. 7. Pirh. n. 39. Schambog. n. 20. König n. 52. Wiest. n. 39. *Si posterius*, Judex loci Contractûs, vel solutionis promissæ non potest quidpiam decernere vel in personam debitoris, utpote qui non amplius subditus ipsi est, vel quoad bona ejusdem, quia nusquam ulla habet: unde si Jus suum prosequi Actor velit, convenire debitorem super impletionem Contractûs debet coram Judice Domicilij, ubi etiam reparationem damnorum, quæ ex mora solutionis consecuta sunt, & expensarum propterea factarum petere, ut se præstet indemnem, potest. Nicol. Rodriq. in c. *dilecti* 17. h. tit. n. 14. §. *duobus* sqq. Pirh. hic n. 39. cit. Wiest. n. 53.

48 Quæritur 5. utrum in Contractibus remissio locum habeat? Videtur habere ob paritatem cum foro delicti; nam Jure communi spectato, qui in alieno territorio deliquit, & inde fugit, remittendus est ad Judicem delicti, si territorium, ad quod fugit, sub eodem sit Principe, ut infra n. 36. dicitur.

Sed hoc non obstante, dicendum, regulariter remissioni non esse locum in Contractibus. Patet ex hæcenus dictis, & notat Pirh. hic n. 40. Schambog. n. 21. & alij communiter. Dixi *regulariter*; nam plures sunt exceptiones. 1. Si contrahens in ipso contractu renuntiavit foro domicilij sui. 2. Si Juramento præstito promisit se in foro Contractûs responsurum. 3. Si promisit non tantum solvere, sed etiam, quod ibi se velit sistere. 4. Si agatur de rationibus reddendis ratione Administrationis. 5. Si in loco Contractûs jam cepta sit causa agi in Judicio. Vide Pirh. hic n. 40. & alios ab ipso cit.

Ad rationem dubitandi ratio disparitatis inter delicta, & contractus est; quia interest Reip. ut crimina puniantur in loco, ubi

hi patrata sunt, adeoque ut reus in illo præ-
sens sit: quæ ratio cessat in Contractibus Ci-

vilibus, in quibus si reus condemnatur, bo-
na occupantur.

§. IV.

De Foro Competente ratione rei sitæ.

SUMMARIUM.

49. Tertius modus sortiendi forum est Res sita.
50. Conveniri in loco rei sitæ possunt omnes
etiam, qui aliâ non sunt subditi.
51. Actione tamen reali tantum, non personali,
nisi in rem scripta sit.
52. Etiam super re mobili, si ad aliquod tempus
ibi sit permanjura.

53. Quamvis reus conventus sit absens.
54. Nec liberatur, nominando Auitorem suum,
nisi possideat alieno nomine.
55. Potest in loco rei sitæ institui etiam Judicium
possessorium.
56. 57. 58. Est in arbitrio Actoris convenire re-
um in foro rei sitæ, vel Domicilij.

49 **T**ertius modus, seu titulus Jure com-
muni sortiendi forum est *Res sita*
nam ratione istius conveniri potest
possessor coram Judice Territorij,
in quo sita est res, de qua contro-
versia instituitur, prout habetur *c. sanè 3. & c.
fin. h. tit. l. fin. C. ubi in rem actio* &c. quod salu-
berrimè constitutum est ex multiplici ratione.
1. Quia in Actione reali potior rei, quàm
personæ habetur consideratio. 2. Quia
in tali loco probatio causæ expeditior, & exe-
cutio sententiæ facilior est, ut adeo sum-
ma æquitas suadeat rem ibi defendi, ubi
existit. 3. Quia non justè Judicium loci
detrectat, cujus Jurisdictionem, & prote-
ctionem res ibidem sita experitur.

50 **Q**uæritur 1. quanam personæ conveniri
possint coram Judice Rei sitæ? *¶* regulariter
conveniri possunt personæ omnes, etiamsi
aliâs tali Judici subjectæ non sint. Ratio
est, quia licet ratione rei sitæ in Territorio,
ubi sita est, non sortiatur forum, ita ut sub-
ditus fiat absolute loquendo, sit tamen sub-
ditus secundum quid, seu in ordine ad rem
tantum, quippe quam Actio realis princi-
paliter respicit *l. denique 19. ff. de Jur. fise.*
Proceditque hoc 1. etiamsi Reus conventus
habeat privilegium, vi cujus coram certo
tantum Judice teneatur respondere; nam hoc
privilegio non obstante, conveniri potest in
loco rei sitæ, nisi per privilegium istud, ejus-
que tenorem foro huic sit derogatum per
textum *c. volentes 1. in princ. de privil. in 6.*
ibi, *Quantumcunque sic exempti gaudeant liber-
tate, nihilominus tamen ratione -- rei, de
qua contra ipsos agitur, rite possunt coram loco-
rum Ordinarijs conveniri.* Consonat *l. ha-
res absens 19. in princ. ff. de Judicij.* *Proce-
dit 2.* etiam de Clericis; nam et si isti alio-
quin coram suo tantum Episcopo conveniri,
nec sine ejus consensu alteri prorogare in
se Jurisdictionem valeant, conveniri tamen
in loco rei sitæ æquè, ac in loco Contractus
possunt, saltem coram Judice Ecclesiastico loci:
utrum enim coram Laico, plenius dicitur in-
frà *num. 79. & seqq.*

Quæritur 2. quâ actione Reus in loco
rei sitæ conveniri possit? *¶* actione
reali tantum, non verò personali, nisi sit in
rem scripta. Patet ex textibus *citt. &*
docet Bartol. in l. fin. C. ubi in rem actio &c.
*Abb. in c. fin. h. tit. n. 43. Laym. de Ju-
risdict. Ordin. concl. 21. Pirh. hic n. 48. Kö-
nig n. 27. Wiest. n. 65. & novissimè Clariff.
P. Schmier tr. de Judic. c. 3. n. 59.* Ratio
est, quia actio realis rem, non personam se-
quitur *l. actionum 25. ff. de O. & A.* igitur
nihil obest, quòd reus quoad personam su-
am non sit subjectus tali Judici. Con-
trarium fit in actione personali; nam hæc non
rem, sed personam sequitur *l. fin. §. fin. ff.
de contrah. empt.* ac proinde Actor eandem in-
tentaturus, coram eo Judice hanc intentare
debet, cui subjecta est persona Rei conventi.
Addidi, *nisi in rem scripta sit*: qualis est actio
quod metus causâ, actio quadrupedaria, a-
ctio ad exhibendum &c. hæc namque, cum
actionem realem eatenus imitetur, quæ-
nus contra quemcunque possessorem mo-
veri potest, imitatur quoque eandem actio-
nem in hoc, quòd ibi moveri valeat, ubi si-
ta est res metu extorta, aut ad noxæ deditio-
nem, vel exhibendum debita, ut *DD. citt.*
notant, & ratio est, quia actio in rem scripta
non solum personam, sed etiam rem perse-
quitur, ut adeo mirum esse non debeat,
quòd intentari in loco rei sitæ possit.

Quæritur 3. an Reus sortiatur forum
etiam ratione rei mobilis, aut se moventis?
¶ distinguendo: Vel enim res in loco, fal-
tem ad aliquod tempus, permanjura est,
vel non. *Si primum*, coram loci Magistratu
ejus possessor conveniri potest. *Abb. in
c. fin. h. tit. n. 43. Barbof. in l. heres absens
19. §. proinde 2. art. de for. rei sit. n. 4. Val-
lent. hic §. 1. n. 4. Pirh. n. 51. Engl. n. 17.
König n. 26. Schambog. n. 22. Wiest. n. 62.
& novissimè P. Friderich tr. de for. compet. n.
203. & P. Schmier tr. de Judic. c. 3. n. 60.*
estque teste Sichardo *in l. fin. C. ubi in rem
actio* &c. *n. 3.* communi Germaniæ consue-
tudine recepta sententia. Patet ex gene-
ra-